

Om tidningen är obeställbar
eller om adressaten begärt
eftersändning på grund av
defektiv avflytning, vill vi
ha tillbaka tidningen med upp-
gift om den nya adressen.

Till: POLARHUNDEN
Folkets husgatan 7
810 70 JÄLVKARLEBY

MASSKORSBAND TILL.....

JUHLANDER STIG

BOX 3312 HELGBO
790 30 INSJÖN

022

1680:-

KERON -fjälltältet för alla årstider.

I ca 10 år har vi sysslat med fjälltält. De senaste åren har de tillverkats och sålts av ett annat företag. Men nu gör vi våra tält själva igen. En liten tillverkning här i Jämtland. Varje sommersyrsitt eget tält från början till slut. Inga accord. Alla tält sätts upp och kontrolleras före packning. Kerontältet bygger på våra erfarenheter om hur ett riktigt åretrunttält skall se ut. Tunnelformen som borde vara oslagbar i storm. Den stora volymen på den lilla markytan. Lätt att resa upp, även i dåligt väder. Innertält som sitter monterat i yttertältet, men är lätt att ta bort när man önskar. Stora ventiler i inner- och yttertält. Rymliga absider för matlagning och förvaring av packning. Yttertält och golv i en mycket stark polyesterväv (rivstyrka ca 8 kg) och innerlåt i bomull/polyester. Keron finns också med yttertält i aluflex. Golvbredden i 3-manstältet är 150 cm och i 4:an 200 cm. Vikterna är ca 4,6 resp 5,0 kg.

Kvalitet i material och arbete kostar pengar. Ett 3-mans Keron skulle hösten 1981 kostat 2 300:- kr i sporthandeln. Det tyckte vi var mycket, och beslutade att sälja på postorder i stället. Så nu kan du köpa Keron direkt från oss. Utan mellanhänder. Då kostar samma tält i stället 1 680:- kr.

Vill du veta mer om Kerontältet så skicka efter vår broschyr eller ring till oss. Du kan även ringa på kvällstid.

Hälsningar

Bo Hilleberg

Sänd Keronbroschyren till mig!

Namn

Adress

Postadress

Polarhunden 1/82

HILLEBERG AB

S-840 43 Hackås. Tel. 063/704 95

POLARHUNDEN

årgång 11

september 1982

POLARHUNDEN

POLARHUNDEN är en medlemstidning för Svenska Polarhundklubben. Tidningen skall i första hand vara en informationshåll och rapportering om kommande och genomförda arrangement och tävlingar i klubben.

Tidningen skall också ge en information om de polara spetshundars rätta till hund och friluftsfrågor i allmänhet.

Tidningen utkommer med 5 nummer per år i februari, maj, augusti, oktober och december. Beräknad utgivning första veckan i repetitiva månader.

Tidningen distribueras till ca 800 medlemmar i Sverige och övriga Norden, samt till djursjukhus och andra institutioner med hundärnytning.

Adress till POLARHUNDEN:

POLARHUNDEN C/o Mikael Stålberg, Stockmora 5747
794 00 D-5 A. 0250/ 42 569.

Redaktion och medarbetare:

Ansvarig Utgivare: Stig Juhlander, Ingjön.

Redaktörer: Mikael Stålberg, Orsa. Tel: 0250/ 425 69,
Erik Sundin, Orsa. 0250/ 425 61.

Ovre Norrland: Anders Andersson Topasvägen 8 970 20
Kokskullse, 0970/ 301 56.

Nedre Norrland: Willie Carlsson, Box 37 830 19
Storlien, 0647/ 703 36.

Illustratörer: Lars Hult, Orsa.

Distribution: Torgny Åkerblad, Orsa. 0250/ 444 34.

Tryckeri:

Annonser i POLARHUNDEN

t/t sida 1/2 sida 1/4 sida.
Textsidan 500 kr. 300 kr. 200 kr.
Omlagsats 4:e sida 600 kr. 300 kr. 200 kr.
20% rabatt lämnas på fmx pga varandra följande annonser.

Medlemmar erbjuder fri radionsändning. Begärnad längd. De
skall skickas skriftligen direkt till red i Orsa. Betal-
annonser skickas till:

Annonserchef: Hult Jansson Box 1002 740 21 Järliås. Tel:
010/ 39 15 29.

Material till tidningen:

Sändes till Mikael Stålberg Stockmora 5747 794 00 ORSA.
Redaktionen accepterar lacknaud material om polarhundar, fril-
luftsliv och berättelser och resultat från aktiviteter m.m.
som kan vara av intresse i POLARHUNDEN.

Vi förbeholder oss rätten att övera bland materialet samt
att rätta och förkorta insända artiklar.

Bilder emottagtes tucknaud. Det skall vara skarpa och kontrastrika bilder i svart-vitt. Namn på baksidan. Om materialet undanlägs i return så anger detta.

Manusstopp för nästa nummer: Den 11 Oktober.

Desläggningshild: Jack Andersens Malamuter på väg från badet.

POLARHUNDKLUBBEN

SVENSKA POLARHUNDKLUBBEN är den enda officiella räkklubben
för de polara spetshundarsrarna. Alaskan Malamute, Grönlandshund,
Siberian Husky och Samojed.

Klubben är medlem i Svenska Kennelklubben som specialklubb.

Svenska Polarhundklubbens målsättning är att arbeta för att
besvara de polara spetsarnas intressen och att skapa förutsättningar
för en livskraftig och god etos av polarhundar i Sverige.

Klubben arrangerar draghundstävlingar av varierande art,
klasser, kurser och andra aktiviteter där polarhundarna
särtid kommer till sin rätt.

Klubben arrangerar också officiella utställningar med certi-
fikatgheter.

Vi har idag cirka 800 medlemmar fördelade över hela landet,
med en naturlig försprutning mot norr.

I Väre Norrland finns också en självtändig sektion.

Svenska Polarhundklubbens styrelsefunktionärer:

Ordför: Stig Juhlander
Viceordf: Helgebo
790 30 INGJÖN,
0247/ 700 64.

Sekreterare: Björn Tillberg
Tolkförfattarant 7
810 70 Älvkarleby
026/ 728 59

Kassör: Bertil Gårdstrand
Verkstadsgatan 4
776 00 Hedenora
0225/ 106 28.

Ovre Norrlandsdistriktsled:

Ordförande: Jan-Erik Blomqvist
pl 889 970 35 Tärnaby.

Forsrepresentanter:

Alaskan-Malamute: Jack Andersen
Box 2501
171 02 Solna.
08/27 66 89.

Grönlandshund: Erik Sundin
Bogsviljen 3
794 00 Orsa.
0250/ 425 61.

Siberian Husky: Birte Wikheijsson
Härnösandsvägen 20
196 33 Kungsängen.
0738/ 756 35

Samojed: Ulrika Ostenskjöld
C/o A. Bergman
Statensgatan 230
791 51 Falun.
025/ 205 34.

Tävlingssekreterare: Jari Gustavsson
Pl 1515
420 22 Göteborg.
0270/ 169 14.

Utställningssekreterare:
Helene Brandström Ragnes
Hamnstavlk
130 35 Ingarö
0266/ 275 65.

Medlemskap:

Medlemskap erhålls genom att ta kontakt med klubbens sekre-
tarare Björn Tillberg se adress ovan.(styrelsefunktionärer)

ledare

För några år sedan innan vi var så många i Polarhundsklubben och de som var med var en liten exklusiv samling extrema friluftsmäniskor hörde jag följande beskrivning av en polarhundägare som inte var med: "Jag dom där i polarhundsklubben, det är sån där extrema typer som går omkring i rutiga skjortor, gröna byxor, luktar lägereld och har fjälltoppar i blicken".

När man nu går ut och törner brevlådan så ligger där en katalog från H & M, Rowells. Hos farmor och farfar i Nordangrå används kataloger från Ahlen & Holm som dess-papper, och det är något jag tagit intryck av och tar därför med mig den gläktiga trycksaken i på toaletten, för att bruka den "skitlitertur".

Dön om min förvåning när jag ser att vi plötsligt blivit moderna, stilbildare och något för "jet-setet" att se upp till. I år skall det nämligen vara "Trapper-look". Tufft och vildmarksinspirerat. Och vad här mer vildmarksinspirerat än en Polarhund?

Hacket riktigt, på flera av reklambilderna förekommer polarhundar. De verkar dock, för den insatta, lika malplacerade som mannekängerna ute i naturen i sina "vildmarkskläder" och den blå emaljkaffepannan på "elden".

Men för den som inte känner till polarhundar? Han kanske tror att det är en del av "image'n". Att det är modernt att ha polarhund.

Vi har tidigare varnat för denna utveckling. Viest är det trevligt att våra hundar syns och att vi blir fler som uppträcker tjuvusingen med polarhundar men jag tror inte reklamtrycksaker är det rätta forumet, och att inne-folket är den rätta målgruppen.

Det blir onekligen mer och mer pengar i det här. Det är nog undvikligt men det gäller för oss att kanalisera dem så att de kommer raserna till gode och inte några affärssinnade exploater. Kanske är det dags för styrelsen att inrätta en "polarhundspool" dit alla pengar som tas in på hundar i reklamsammanhang kunde styras. Dessa pengar skulle sen kunna användas till seriös verksamhet, som resebidrag till tävlingar i övriga norden osv.

Erik Sundin

Red. har ordet.....

Örns kvällen den 15:e september.

Så är då sommarnumret av "Polarhunden" klart att skickas till tryckeriet. Antligen tycker näkter många av er och vi är beredda att instämma, dock med en något annan infalsvinkel.

Från detta nummer har vi bytt tryckeri. Det gamla gjorde ett gott arbete men de var för stora och vi för små, vilket gjorde leveranstiderna alldeles för långa. Efter många turer fram och tillbaka har vi lämnat över jobbet till ett litet tryckeri i Sandviken, och vi hoppas på gott samarbete. I och med detta lämnar vi också ifrån oss distributionsansvaret.

Det råder stor brist på material och skall vi ha en chans att få till fler nummer så måste vi få hjälp av medlemmarna. Vi uppmanar er åter att skicka in bilder och artiklar, som kan handla om det mestta med anknytning till polarhundar.

Som vi tidigare har avisrat kommer vi att lämna redaktörsskapet vid årsskiftet. Vi har ännu inte hittat några kandidater som vill ta över men hoppas att det är många som hör av sig till styrelsen. Det vore bra om vi kunde få en mjuk övergång.

Nästa nummer kommer också att bli lite försenat, men skall förhoppningsvis vara klart i början av november. Manusstopp är satt till den 11 oktober och då vill vi ha brevlådan full med bidrag. Årets sista nummer kommer till jul.

Hur vill ni ha tidningen och hur mycket skall den få costa? Idag kostar den ca 40 kr/med/lär i tryck och porto. Vi har hört, tyvärr ryktesvägen, att tidningen är för dyr och att det är för mycket "onödiga" bilder som drar upp priset. Vi anser att tidningen är klubbenunska utåt och dessutom för många medlemmar den enda kontakten med klubben och då måste det få costa. I och för sig kan vi fabricera en stencilbunt i stil med "slädhunden". Vad tycker medlemmarna? Hör av er! Vi vill ha klara besked.

Det går också att få lite intäkter på tidningen genom att sälja annonser tex. Vi förordar en decentralisering av arbetsfördelning där så många som möjligt är med och arbetar. Vår sekreterare som har sitt finger med i allt tog på sig att hjälpa till med annonsförsäljningen men resultatet är klent. Kurskr finnas det fler som kan göra en insats.

Till sist vill vi uppmana distrikten att utse en person som ansvarar för att det kommer in material till tidningen. Uppe i norr sköter Anders Andersson den sysslan förträffligt och fler distrikt borde utnyttja möjligheten att nå ut med information genom tidningen.

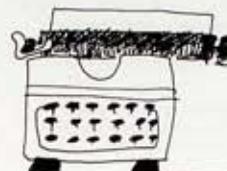
NY DATAANSVARIG INOM SPHK

Gjädjande nog var det flera stycken som hörde av sig och var villiga att ta på sig jobbet som dataansvarig. Styrelsen genom Björn Tillberg har utsett Börje Wilhelmsson till att i fortsättningen sköta kontakterna med dataföretaget.

Börje jobbar med data även i det civila så han bör vara lämplig att sköta uppgiften. Elektro ryktespridare har utmålat bilden av vårt dataföretag som konkurrensmässigt men så är allts inte fallet. De jobbar vidare som förr men har genomfört vissa omorganisationer allt för att förbättra servicen till föreningarna som är anslutna till systemet.

I och med att Börje tar över kommer vi att revidera vårt datamaterial och försöka rätta de fel som oändligen uppstår på grund av den människliga faktorn. Dessutom skall datamaterialet anpassas till den nya distriktsindelningen.

Från och med nu är det alltså Börje som handhar kontakterna med dataföretaget, men han skall endast fungera som mellanhånd. Alla medlemsmömlningar, ändringar o dyl skall gå via Björn Tillberg.

insändare

BUSKUPPFODNING, ELLER . . . . . ?

Valpkullarna, vad gäller grönlandshunden, står tätta som buskar, på jorden. Är det en etablerad uppfödare, så kan man kanske, i viss mån förstå intensiteten i sveln. Men med de speciella förutsättningarna vad gäller rasen, så har jag lite svårt att förstå alla de övriga kullarna.

Är det så att en nervös omotionerad tik skall bli bättre när hon fått en kull valpar? Är alla dessa tjyvparningar sanna, eller är det planerade tjyvparningar? Är det planerat, av olika orsaker, så säg hellre det direkt. Är det som man säger, en verklig tjyvparning så vittnar det bara om en förbannat dålig hundhållning.

I många fall är det enligt min mening, en tillämpad nonchalans, vad gäller att äga en polarhund. Ingenting är så speciellt noga med den, för det är ju en så tuff ras! Och naturligtvis en lika tuff ägare!

Man behöver bara se till exemplet Kiruna, där kommunen infört bestämmelser om begränsningar i hundinnehavet. Det går inte bara att försvara med att det är ett polarhundstrött område, utan da är bara att återigen konstatera en dålig hundhållning.

Man talar väldigt ofta om att bevara rasegenskaperna hos polarhunden, men vi har inte, och kommer inte att få, möjligheter att leva eskimål i detta land. En uppfödare som talar sig blå om att ehålla dessa rasegenskaper, är inte främmande för att sälja en valp till det ynglade land, Danmark. Snöstörs och drivis är ganska främmande där!

TA nu inte detta som att jag vill ha polarhundar endast norr om Dalälven. Nej då, inte alls, ta det bara som en uppmaning till att försöka arbeta för rasen, men utifrån de förhållanden vi lever i. Att det kommer att bli förändringar vad det gäller rasegenskaper, det måste vi nog börra inne. Det finnas ju till och med de, som begär helgrönhet att göra en lyndnadssampion av sin grönlandshund. Varför inte denna mänskliga häller sig till labrador o.dyl, det kan jag inte förstå.

Eller var det kanske rent av ekonomiska intressen? Det har hittills aldrig erkänts att en kull valpar gått med vinst. Men sex valpar är 1500 kr, det blir 9000 kr! Nog blir det en salnt över, och inget ont i det, men var inte så blyga, det är er väl förunnat.

Med förhoppningar om ärliga och uppriktiga svar hälsar Eder allas

Lars Björne, Kristineberg

ANGAENDE SA - 37

I Majnumret av "Polarhunden" fanns det under veterinärspalten en artikel av vet. Harry Lindstedt. Artikeln handlade om "undermedlet" SA-37. Den var enligt min uppfattning ren reklam, och borde ha hävnisats till betalt annonsplats! Artikelförfattaren är själv knuten till Intervet, företaget som säljer SA-37.

Jag vet inget om preparatets ev. för-eller nackdelar, men jag tror personligen att ett preparat av den här typen kan göra viss nytta på en del hundar med päls- och hudproblem. Jag tror dock inte på något undermedel som förbättrar pälsen hos alla hundar. Forts nästa sida...

SA-37 är inte heller det ända medel som säljs för det här ändamålet. Två andra är Mira Coat och NP vetegroddsolja. Jag har träffat några hundägare som provat vetegroddsolja och fått gott resultat mot kläda och torr päls. Andra jag träffat har inte upplevt någon effekt alls. Ni som har egna erfarenheter kan väl skriva till Polarhunden och berätta.

Jag tror inte att någon stöttet del av hud-och pälsproblem på hund beror på någon brist, utan på för torr och varm luft inomhus, eller när det gäller polarhundar, för varmt klimat utomhus med för små temperaturväxlingar mellan vinter och sommar.

Peter Lundin, lög. vet.

Kommentar från redaktionen

Vi var själva mycket tveksamma till att ta in Lindstedts "artikel" som artikel. Den kom till oss från Björn Tillberg med förslag till ingress + ett löfte om en kommande annons, och det var det senare som gjorde att vi tog in den.

I övrigt vill vi helt instämma i Peters inlägg, och håller med om att det var mer reklam än fakta i Lindstedts artikel.

ANGAENDE ARTBEVARANDE INSTINKTER

Här just läst Carina Alkvists berättelse om den ihjälibitna huskyvalpen och tikars artbevarande instinkt. Förstår chocken Carina fick och de skuldkänslor som i sådana fall oändligen uppstår: "Om jag ändå inte hade....."

Jag har sett tendenser till det Carina skriver om i vår "flock" bestående av fem vuxna huskies, varav tre tikar, och vorsteh-tiken Ofelia. Vi har i vår haft glädjen och arbetet med att föda upp två valpkullar samtidigt. Ofelia nedkom med tio valpar, och ungefär två veckor senare fick vi sex valpar efter huskey-tiken Chatka. De båda tikorna med valpar hade vi inomhus den första tiden och avskiljda meddelst stakat. Då Ofelias valpar var 3 veckor hade livet utanför valplådern inletts. Blicken i Chatkas ögon var inte att ta miste på. Den lyste "stekt vorsteh-valp" lång väg.

I vorsteh-kullen fanns en valp som var betydligt mindre än de övriga, och vi lade den till Chatka och hennes valpar för att den skulle få extra mjölk. I läden gick det bra, för då satt vi brevid hela tiden ifall något skulle inträffa. Den fick dock Chatka, men hon slickade och skötte den ej som sin valp. Hon såg närmast besvärad ut, och hade vi inte funnit på plats, är jag övertygad om att hon bitit ihjäl den.

Ofelia däremot reagerade helt annorlunda gentemot huskyvalarna. När hennes egen kull kommit så långt att de börjat äta valpfoder, hade hon mycket mjölk kvar, och den gav hon glatt och villigt åt huskyvalarna. Hon var helt underbar. Omt och varligt slickade hon och skötte småhuskies, och vi behövde aldrig vara rädda för att hon skulle göra dom illa. Den artbevarande instinkten fanns inte hos henne. I detta fall, göllande modernsinstinkt visade andras valpar, syntes tydligt skillnaden de båda raserna emellan: den "ursprungliga" och den "konstruerade". Hos oss kompletterar de verkligen varandra.

Ay ovan realterade må ju var och en dra sin slutsats - tycka och tänka. För mig framstår det helt klart: naturen, med dess individer, har sin gång - med eller utan människors, i all "välmening", inblandning.

Ingrid Sandberg

SLÄDFÄRDER I FJÄLLEN?

Jag söker sällskap till vinternas fjällfärdar. Helst med egna spann. Under försäsong turer från fjällstuga i Bruksvallarna. Högsösong veckoturer på fjället. Fjällkunskapen svarar jag för. Hör av dig till! Per Ekström, 018/38 82 42

DOGGY-FODER AB, 411 00 VÄRGÅRDIA, Tel. 0322-21230

Nytt från distrikten..

SÖDRA DISTRIKTET

Södra distriket har haft möte i Nässjö i maj. 19 stmedlemmar deltog i detta första årsmöte för södra distriktet. Till ordförande för en tid av ett år valdes Lasse Olsson, Vrigstad. Övriga styrelseledamöter blev: Eva Nordh, Tyringe, Bengt-Ake Johnson Bodafors, Kristina Bjärstedt, Kristianstad, och Ulf Kronudd, Färjestaden. Som suppleant valdes Hasse Johansson, Finspång.

Planerade aktiviteter

Aug: Klövjetur på Skåneleden, Ans: Eva Nordh

Sept: Träningsläger i Östergötland, Ans: Hasse Johansson

Dec-jan: Tävling i Småland, Ans: Leopold Böttcher

Jan: Tävling i Östergötland, Ans: Hasse Johansson

Feb: Tävling i Småland, Ans: Lasse Olsson

Jan-Mars: Körning av handikapp, Ans: Keld Nielsen

För närmare upplysningar, Tag kontakt med någon av de ansvariga. Separata kallelser utskickas senare (?).

Höret beslutade att att alla hundar får delta i distrikts tävlingar men att tävlingen skall läggas upp så att polarhundarna gynnas. Detta sker genom långa sträckor där övernattnings sker utomhus, och där utrustning skall medtagas. Detta för att bli ett alternativ till brukshundklubbarnas bantävlingar.

GÄVLE - DALADISTRIKET

Styrelsen för Gävle -Dala distriket har haft möte i juli och konstituerade sig då med följande utseende: Orf: Kristina Strand, Dala-Floda, v,ordf: Bernt Speles Gagnef, Sekr: Georg Mattsson, Enviken, Kassör: Ingegerd Pettersson, Garpenberg, övr: Anders Juhlander, Insjön och Kerstin Gustavsson, Insjön.

Anders Juhlander utsågs till att ta hand om tävlingsverksamheten.

AKTIVITETER:

nov: Träningsstävling så snart det blir snö. Ans: Bertil Edvardsson och Klas Jansson
3-5 dec: Träningsläger i Nyberget, Långshyttan. Ingrid Sandberg ansvarar.

Ungdomsträff planeras med Hasse Wikström som ledare.

Spinnkurs för att ta reda på hundhår planeras med Ann-Mari Nyström som ledare

Den som vill ha mer information om distrikts aktiviteter, gäller även de som bor i angränsande distrikts skall ta kontakt med: Georg Mattsson

Marnäsvägen 7
790 26 Enviken
Tel 0246/23047

GRÄNSFALL

De personer som råkar bo mitt emellan två distrikts, eller av någon anledning känner mera samband med gränsdistrikten skall givetvis få vara med i det distrikts de vill. Av praktiska skäl har vi nu dragit gränserna efter officiella länsgränsen eftersom vi lade upp datusystemet med länsgindelning för att vara förberedda på distrikt långt innan dessa var aktuella.

Du som nu vill "byta" distrikt eller eventuellt vara med i två, kan emmäla detta till Björn Tillberg så fixar Börje till den detaljen.

ALASKAN MALAMUTE

I juli månad hölls ett seminarium om Alaskan Malamute. Bland annat medverkade Richard T. Tobey, som är USA:s främsta expert på rasen.

Björn Tillberg som låg bakom konferensens tillkomst ger här en rapport.

ALASKAN MALAMUTE SEMINARIUM AV BJÖRN TILLBERG

Svenska Polarhundklubben har tagit initiativet till ett seminarium, som Svenska Kennelklubben Blekvärt ställde sig som värd för i SKK:s lokaler i Bromma, måndagen den 5 juli 1982. Tanken bakom denna samlings var bland annat att skapa ett större underlag för saklig information om rasen Alaskan Malamute, något som hittills saknats eller endast sporadiskt getts offentlighet. Seminariet hade också bedömts som viktigt med tanke på det kommande avelsarbetet för denna ras i Sverige - alltså inom SPHK:s ansvarsområde - men även inom övriga Norden.

När det blev känt att en av Alaskan Malamutesens i särklass främsta kändare och företrädere i USA, mr Richard T. Tobey, på en affärsresa i början av juli skulle besöka både Göteborg och Stockholm, togo kontakt med SKK för att rasens specialklubb tillsammans med SKK på effektivaste sätt skulle nyttiggöra sig väsentliga kunskaper om Alaskan Malamute, vilken som bekant är Amerikas nationalras - på gott och ont.

I förarbetet inför detta seminarium tog jag fram en rad artiklar, bl.a. om svårare örfältiga sjukdomar inom rasen, häftleds- och chondrodysplasi genom SLU och Göran Ahlström från främst amerikanska medicinska tidskrifter. Men även en mängd annat material av intresse för domare och uppfödare i Norden. SKK samlade allt i en tjock pärsla som varje deltagare fick. Kortfattat innehöll den inledningsvis en presentation av SKK. Vidare uppgifter om Alaskan Malamute på vår datamätning såsom registrerade AM i Sverige, Norge och Finland under tiden 1977 - 81. Följande siffror är belysande: 1981 registrerades i Sverige 23, i Norge 48 och i Finland 6 AM - i USA 7 154 st! Och då är att märka att endast hundar fria från dwarfism registreras i USA. I pärmen fanns vidare ett avsnitt som visade vilka bekämpningsprogram som bedrivs av SKK och för vilka raser och sjukdomar. På svenska fanns även rasbeskrivningen för AM sådan som FCI godtar den, men även FCI:s engelska version av samma standard.

Ett stort omfång upptog artiklar på amerikanska om AM, som jag kopierat och samlar i mitt referensmaterial omfattande våra fyra raser. Där finns förstås mr Tobey numera klassiska "The story of David Irwin" över 14 tättryckta sidor och av samma författare "The Alaskan Malamute" del 1: What's in a name, del 2 med fyllig bibliografi och del 3 summanlagt 13 sidor. En annan känd artikel fanns också med Lee och Mel Fishbacks: "Sled dog conformation - a guide to working and show faults in artic breeds." En uteordentligt läsning för alla som i detalj vill veta vad som är avgörande intresse i nämnda avseenden för polara raser. Där finns fina teckningar och avslutningsvis en intressant sammanställning av "terms applied to conformation of sled dogs". Ett föredrag på många sidor följde, som mr Gorman höll inför Alaskan Malamute Club of Amerika (totalt 13 sidor) och slutligen William J Carpenters intressanta artikel "The Eskimo dog". Och som slutfpunkt hade vi sett amerikanska kennelklubbens bestämmelser om artificiell insemination med frusenspermia, som Catharina Linde på SLU tagit fram åt mig.

Domare från norr var inbjudna, alla hade inte tillfälle att komma, men Finland företräddes av Eva Ekström, Sverige av Boo Lundström, som är en skicklig genetiker och kommer att hjälpa SPHK i vårt fortsatta avelsarbetet "under ordnade former". Uppfödarna representerade av landets äldsta, med längst tidigare uppfödning av samojed, Ulf Kronudd och landets nordligaste, Håkan Nordberg från Boden.

Mr Richard Tobey hade med sig värdefullt, för att inte säga, i Norden helt unikt material om AM. Först en tjock mapp - upplagd ungefär som den svenska, men av naturliga skäl mycket mer omfattande, med de senaste trycksakerna om AM. Den stambok, som mr Tobey själv ursprungligen sammantält och som bär hans namn finns nu hos mig och omfattar samtliga i Amerika registrerade hundar fr o m. 1935 - 1978, enbart detta arbete är ett livsverk. För SKK:s räkning att förvaras i SPHK:s referensmaterial. För framtidens har också beställts en komplett "referensbok" med bild på varje hund plus sedanliga uppgifter - desamma som i det svenska dataregistret plus ägarens namn.

Som sagt - det här seminariet kommer utan all tvekan att få en positiv och konstruktiv betydelse för rasen AM:s sunda utveckling i Norden. Det här var en ovärdeilig början. Det finns anledning att återkomma.

Björn Tillberg

KOMPLETTA UTSTÄLLNINGSKRITIKER POLARHUNDAR 1981

87 SIDOR, SÄLJES TILL SJÄLVKOSTNADSPRIS,

BESTÄLLES GENOM: BJÖRN TILLBERG
FOLKETSHUSGATAN 7
810 70 ÅLVKARLEBY

Utgiven av 026/72859

Svenska Polarhundklubben

GRÖNLANDSHUND

NY RASREPRESENTANT

Jag har för avsikt att dra mig tillbaka efter årsmötet och vill redan nu att medlemmarna funderar ut förslag på en ny rasrepresentant för grönlandshunden.

VALP-anmälningar

Jag får allt som oftast förfrågningar om Grönlandshundar, och ofta är det folk som vill ha tag i valpar. Tyvärr är det bara ett fatale för alla kullar jag känner till, så att jag kan hävna spekulanterna dit.

Det vore bra om du som har valpar, anmäler detta till mig, så att jag kan skicka eventuella spekulanter vidare.

För närvärande har jag efterfrågan på valpar från ett par seriösa och lämpliga grönlandshundägare som bor i snöskrära områden och är friluftsintresserade.

Erik Sundin

VIKTIGA UPPLYSNINGAR OM "SKOTTEKRAMP" OCH "SPLAY" AV ARNE BLOMBERG

KÄLLA: Svensk Veterinärtidning

Sammanställt av Arne Blomberg

"SKOTTEKRAMP": Symptomen visar sig främst när djuret ansträngs eller blir upphetsat och består i en tonisk kramp i vissa muskelgrupper, vilka hunden uppenbarligen inte längre förmår att kontrollera på ett normalt sätt med viljan. Det är framför allt bakbenens och bäckengördelns muskler som berörs. Detta har till följd att ryggen blir krum och att hunden galopperar som en hare, ofta med bakdelen snett åt ena sidan och med huvudet mot marken.

I bland kan djuret närvid tappa kontrollen över sina rörelser och gå runt i en kullerbrytta över framdeln. I andra fall åter är krampen lindrig och har närmast karaktären av en ensidig eller dubbelsidig tuppaspatt.

Hundens medvetande eller psyke påverkas som regel inte märkbart av de här anfallen. Krampens duration varierar från fall till fall från mindre än en minut upp till en halvtimme.

Hos hundar med i valpåldern typisk "skottekramp" kan sjukdomen tyvärr förvärras därhän att anfallen går över i en allmän epilepsi med medvetelöshet och kramp som berör hela kroppen.

Undersökningar har gett vid handen att recessiv häftlighet förekommer.

"SPLAY" Splayvalpar visar påtaglig oförmåga att kontrollera sina bakbensrörelser och förblir liggande platt på magen varvid huvudsakligen frambenen utnyttjas vid förflyttnings.

De flesta splayvalpar reser sig före 8 veckors ålder och utvecklar relativt snart normal rörelseförmåga. Gravare fall av "splay" förblir oförmögna att resa sig på bakbenen med permanent patellaluxation, intrrykt bröstben och deformering av bäckenet som följd.

Sannolikheten att det föreligger en häftlig disposition för "splay", motiverar också att hundar som i valpåldern varit med detta rörelsestörande ej används i aveln.

Forts nästa sida... 11

Vid senare forskning på "skottehundar" och splayhundar" har det framkommit tecken på lokala cirkulationsrubbningar i hjärnan. Vid vidare undersökningar av dessa hundars hjärnor framkom benförändringar i skalltaket. Större eller mindre bentaggar eller dropptensliknande bildningar isktogs. I ett fall visade det sig att tre av dessa taggar trängt genom hjärnhinnorna och gjort instansningar i hjärnbarken.

Den menliga inverkan av deformeringar i skull taket torde accentueras när i samband med upphettning och fysisk ansträngning, blodtrycket stiger och hjärnvolymen ökar.

Detta skulle kunna förklara varför muskelspasmer hos hundar med "skottekramp" främst utlöses vid dessa förhållanden. Försvårat blodavflöde med inadekvat blodcirkulation och relativ syrebrist torde härvid kunna ge upphov till epileptisk urladdning i den motoriska hjärnbalkens celler med okontrollerbar muskelspasmer som följd.

Kramper kan också utlöses vid kraftig dragnings i hundens koppel.

Sannolikt är grunden till "splay" och skottekramp" densamma. Eftersom det visat sig föreliggande häftlig disposition för den dsenare sjukdomen, vore det otvetydigt av intresse att veta i vilken utsträckning "skottekramp" förekommer hos av koman till hundar vilka varit behäftade med splay som valpar.

Några fall ur verkligheten:

Jag har från en grönlandshundägare fått veta om en tik som lämnat en kull valpar, av vilka en är avlivad på grund av epileptiska symptom och en annan p.g.a. spräckt brösten. Ytterligare en avlivad men orsaken okänd.

Från en uppfödare av västgötaspets har jag fått besked om en unghund som varit splayvalp och vid ett tillfälle fått ett slag över nosen med epileptiska anfall som följd.

Ytterligare ett fall om epilepsi har jag genom ett brev fått kännedom om. Det gäller en grönlandshund som bakåt i stamtavlorna har en hanhund som lämnat "splayvalpar" vid minst två tillfällen.

På grund av dessa rapporter kan det misstänkas att den epilepsi som nu finns i vår stan av grönlandshundar är någon form av "skottekramp".

För att få fram om så är fallet måste allt hyesch-hy whole bort. Som det nu är hör man mest rykten. För att få fram riktiga uppgifter vidrar jag till dig som har eller har haft hundar med åkommor som kan hämföras till det ovan sagda, att snarast rapportera detta.

Skulle det visa sig att farhågorna om att grönlandshunden besitter ovanstående sjukdomar i större utsträckning måste en samering ske omedelbart.

Anne Blomberg

Kommentar

Hoppas ni hängde med i det Arne skrev om, även om det bitvis var lite vetenskapligt uttryckt.

Hur som helst så är detta något att ta fasta på. Rapportera om alla misstänkta fall till Arne, så att han kan jobba vidare på saken.

Erik

NYA RUTINER FÖR MEDLEMSANMÄLAN OCH ADRESSÄNDRING!

Alla anmälningar av nya medlemmar samt ändringar av adress och andra uppgifter i medlemaregistret skall skickas till:

Björn Tillberg
Folketshusgatan 7
810 70 ÄLVKÄRLBY
tel 026/728 59

I dagarna skickas nytryckta blanketter för medlemsanmäljan, ut till distriktsens sekreterare. Ditt kan dina valpköpare och andra som vill bli medlemmar i första hand vända sig för att få blanketter. Anmälan per telefon kan även fortsättningsvis göras till Björn Tillberg.

Adressändring görs lämpligtvis på Postens portofria blankett som också den skickas till Björn Tillberg.

SAMOJED

Ulrike Dotzsky

Sommaren är här med sin utställningssäsong. Några egentliga framgångar bland samojederna har inte märkts på längre. Den enda nya champion vi fått sedan hösten -81 är NordUCh Kalina Major Denika. Vi har emellertid två starka aspiranter på championtitel, nämligen Explorers Reegan och Karloff som har två certifikat vardera. Karloff har vunnit det mesta som han ställts ut i, bla. blev han BIG-4 i Västerås. På Samojedringens utställning fick han dock se sig slagen i kampan om bästa hund av den utomordentligt vackra norskgåda tikern Mindy. Mindy är uppfödd i Sverige av Carina Person i Trollhättan. Härstamningen är e. Ch Odin u. Bolly. Säväl Mindy som hennes kullbror har tagit certifikat i år.

Nämnde Odin har lyckats bra med sina avkommor, de går fortfarande i unghundsklass, men vinner där såväl cert, hederspris och certifikatqualité. På den stora utställningen i Vänersborg blev Odins avelsgrupp 4:a totalt bland alla hunder.

En annan norsk hane, IntUCh NordUCh Chang, som Elga Karlsson lämnade hit för 1½ år sedan har lämnat goda spår efter sig. Han är pappa till tre certifikatbelönade hundar hittills i år. Förutom nämnde Karloff, som vunnit många BIR, är det CACIB-belönade Great-Laika (2 cert) och Leonor som vann cert i Uppsala.

Tikarna Libelle och Dancing Queen har även de belönats med certifikat.

Det tycks råda ett spirande intresse för dressyr bland Samojedägarna, och en del har redan sisat goda resultat. Unga Linda i Enköping med matte Elisabeth har fått stora lovord av brukshundsexpertis.

Valpsongsongen har i vår varit ovanligt innehållsrik. Det har ibland varit lite svårt att bli av med valparna, trotsigen p.g.a. det stora antalet kullar. Uppe i Norrland har det nästan varit omöjligt. De seriösa uppfödarna som lägger ner tid, pengar och möda på meriter för såväl hane som tik i utställningsringarna, röntgen för att se att föräldradjurens inte har höftledsdysplasi och sista men inte minst riktig, näringssrik mat och veterinärbesök har blivit utskällda för att de är för dyra på valparna! Och då har de bara tagit gånges pris som är 2 000 kr över hela landet. Folk vill inte betala det då det finns en "valputprångerska" uppe i Norrland som tar kull på kull och säljer dem för 1 000 kr styck. Visst går det att föda upp valpar till det priset om man aldrig lägger ner pengar på näringssrik mat, veterinärbesök eller för att få meriter på föräldradjuret!

Låt inte snällheten bedra visheten! Hundar som inte röntgas har alla chanser i världen att lämna valpar med grav höftledsdysplasi.

HD:n är idag samojedrasens värsta fiende. Enligt statistiken har 20% av de röntgade hundarna HD, men de senaste rapporterna från Kennelklubben visar oroväckande mycket höftledsfel, så den verkliga siffran ligger nog närmare 25%.

Alla våra mycket använda avelshanar har lämnat ca 25% HD avkomor, detta är normalt med fris tiker. Men om siffran någon gång skall gå ner finns det bara en sak att göra. Röntga alla avelsdjur, använd bara de friska, och senare deras friska avkomor. Grad 1 av HD:en behöver inte vara häftlig, och den märks nästan aldrig, men aldrig ens ett gränsfall får användas i aveln. De hanhundar och tiker med ett till höfterna som används har lämnat mycket stor procent med HD och med grav HD!

Om nu samojedringen går upp i SPHK och blir officiell, kommer vi att trycka på, ett förbud att registrera valpar med oröntgade föräldrar eller föräldrar med HD!

De flesta samojeduppfödare idag strävar efter att få fram en frisk och sund hund. Bojkottera dem som inte gör det!

veterinärspalten

STAFYLOKOCKER?

För tre år sedan köpte jag en Grönlandsvalp. Den var 2 mån, när jag tog hem den. Efter två till tre veckor fick den variga ögon och ont i tassarna. Vi gjorde ett veterinärbesök och ordinerades penicillin. Efter en kur såg det ut att vara bra igen.

Men och vad jag bedrog mig. Det var då det började på allvar. Nu fick hundkraken stora nakna fläckar på ben och mage. Den nya kuren penicillin gjorde ingen nytta. Vi fick Lincomycin, som är det sista man tar till före åttestupan.

Efter två kurser Lincomycin var otyget borta. Nu kan det ibland hänta att hunden blir lite rödsvullen mellan trampdynorna, men det försvinner efter några dagar.

I vintras köpte jag en liten tikvalp. Det läter tjatigt, men det blev en repris på ovanstående historia, trots att jag noga frågade efter om föräldrarna eller deras släkt haft trassel med tassarna. Vi har nu tagit den första kuren Dalacicina (liknande Lincomycin, fast billigare) dessutom behandlar jag tassarna med Jodopax. Framtiden får visa.....

PROBLEM: Valpen får ömma, särige och svullna tassar, där hornlagret på trampdynorna verkar öka i tjocklek onormalt fort, för att sedan lossna med ömma tassar och halvtande gång som följd.

FÖRUTSÄTTNINGAR: När första hunden kom var hundgården ny. Samtliga hundar i både kullarna har haft bykmyren, mer eller mindre. Jag vet om ytterligare en. Det är ca 45 mil mellan varje uppfödare. Inga av äldre släktingar har drabbats. Alla kullarna bestod av ljusa valpar.

FRÅGOR OCH FUNDERINGAR:

- Är det en stafylokockinfektion? Kan den i så fall drabba människor? Hur stor är risken att drabbas?
- Är det ärfligt betingat (latenta arvsanlag o dyl)
- Är det miljöfaktorer (mat t.ex.)
- Har pigmenteringen, eller rättare sagt ovsaknaden av sådan, någon betydelse?
- Vad händer med blivande valpar om jag använder en av hundarna i avel?
- Om jag parar dom?

Innan man vet något vill jag rekommendera valpspekulanter att inte köpa valpar yngre än 3 mån.

Mina barn älskar hundarna och vill krama och kela med dem. Men jag tåms inte låta dom få det!

Hänga ömma hälsningar!

Magnus Lagerfält

SVAR

I nästa nummer av Polarhunden kommer ett uttömnande svar från veterinären, och vi hoppas att då även ha fått in synpunkter från övriga läsekretsen.

Tills vidare kan vi efter telefonförfrågan, säga att det hela tyder på en stafylokockinfektion, men vad som är primärt och sekundert är svårt att säga. Vad orsaken är vet man ej, men hundar har svårt att bilda antibiotikor mot just Stafylokocker, och övergången mellan modersmjölk och vanlig mat är känslig ur immunologisk synpunkt.

14

Någon fara för att människor skulle drabbas är det knappast. Stafylokocker finns överallt i vår miljö, och i de flesta fall kan vi bygga upp antikroppar mot dem. Hundens kan behandlas med i första hand tvätt med desinfektionsmedel tex Jodopax, i andra hand med antibiotika någon typ av penicillin, och i tredje hand med vaccination.

Vi återkommer med ett bättre svar i nästa nummer, och till dess kan Magnus nog utan risk låta barnen leka med hundarna.

Hur jag blev hundsmugglare.

av Ingrid Sandberg

Inte var det någon svårighet - hur enkelt som helst blev jag i det sk "rätsväsendets" ögon en brottsling. Det hela utspans sig enligt följande och berättas andra till varnagle.

På försommar 1980 hade jag bestämt att min tik Chatka skulle paras. Täckhund var beständ och ägaren vidtalad. Emellertid fanns ett problem: jag kunde själv på grund av flyttning föda upp kullen. Minhundens ägare som bor i Norge, lovade då att ta hund om Chatka och valparna tills de små var 8 veckor. Vidare hade vi kommit överens om att dela på kullen, då vi tänkte behålla valparna för eget bruk i respektive spann. Det blev 6 valpar - tre åt oss var.

I december var valparna åtta veckor, och jag åkte över till Norge för att hämta hem Chatka och mina valpar. Allt var friid och fröjd. De tre artade sig fint och tiden gick.

Tio månader senare, i oktober 1981, fick jag ett brev från tullkriminalen i Karlstad. Jag delgavs där i misstanke om smuggling av tre stycken hundvalpar av rasen Siberian Husky. Vid telefonkontakt med tullkriminalen ombuds jag berätta de faktiska förhållanden - vilket jag gjorde.

Naturligtvis undrade jag vem angivaren var, för en sådan fanns det. Denne någon var en svensk och hade nyligen köpt en hund i Norge. Vid återresan hade han blivit stannad av svenska tulltjänsteman. Han hade inte anmält till svenska tullen, att han köpte en hund på norra sidan och därmed underlärt att betala införselavgift. Det var ju inte så lätt att veta. Jag visste inte heller om det och i mitt fall var det ju min egen hund och mina egna valpar jag tog in.

Men den här killen tände till ordentligt. Skulle han "äka dit" så skulle den där ..... också göra det! På så vis hamnade jag i klistret. Detta fick jag veta av tullkriminalen.

Stark efteråt blev jag åtalad och inständ till tinget. Jag inställde mig och fick av åklagaren höra följande: "Du är inte ensam om det här. Vi har ett färsk exempel att gå efter. En person vid namn..... boende i ..... har från samma trakt, där du hade din tik, köpt en hund och olagligt fört in den i Sverige."

Jag fick betala 3000 kr i böter.

Till dig som tänker hämta en hund från någon av våra grannländer: Tag reda på bestämmelserna!

Lyckligt slut.

av Arne Blomberg.

Grönlandshunden har många olika ljud för att påkalla uppmärksamhet m.m. Ett av dessa är ett mammaliknade rop som när ett upprört barn kallar på sin mamma. Min grönlandshund Dikki har med hjälp av detta läte klarat sig ur en svår knipa och hennes bror var med att skapa en stor uppståndelse.

Den första händelsen inträffade när Dikki var ca ett och ett halvt år på en campingplats i Eskilstuna. Vår familj hade vistats där under hela säsongen i flera år med våra hundar. På nätterna var hundarna uppkopplade vid träd med kätting.

En morgon när jag stack ut huvudet i tältöppningen upptäckte jag att Dikki var borta. Vid en närmare undersökning fastslags att hon trots stryphalsband av metall, hade knäckt enlänk på kättingen. Kvar vid halshanden fanns förmodenligen en kättingatump på en och en halv meter. Dikki höll sig vanligtvis runt vårt tält men då hon därför kom på inkallning blev jag orolig för att hon fastnat med kättingen utanför området. Jag fick hjälp med sökanget i ett närliggande skogsområde men hon hördes ej av.

Vi vände tillbaks till campingplatsen för att ringa till polisen. Då får vi se en polisbil svänga in på campingplatsen och vem sitter inte där och tronar i framsätet om inte Dikki.

Det visade sig att polismanen var ledig och bodde i ett närliggande villaområde på andra sidan skogspartiet vi letat i. Han berättade att han hört ett barn inne i skogen skrika efter sin mamma. Då skriken inte tystnade kände han sig tvungen att ta reda på orsaken till skriken. Med den styrka skriken hade var han beredd på det värsta men blev både lättad och förvånad när han fann en hund istället för ett skadat barn. Dikki hade som jag befästat fastnat med kättingatumpen i en stubbe. Polismanen omtalte vidare hur Dikki av glädje efter befridelsen gett honom en mängd pussar i ansiktet. Han visste också var hunden skulle återlämnas eftersom han vid tidigare patrulleringar inom campingplatsen sett våra hundar. Vis att skadan har jag alltid en båtfjäder inkopplad i kättingen vid uppkoppling.

Händelsen med Dikkis broder inträffade i Göteborg när vi besökte staden i utställningssammanhang. Vi bodde på ett hotell i centrala stan och hade våra rum på bottenvåningen. Efter ankomsten till hotellet kände vi oss hungriga och gick till ett matställe för att tillfredsställa vår hunger.

Under tiden vi var borta råkade portieren på hotellet illa ut, men som tur var tog han händelsen på ett humoristiskt sätt.

Strax efter vi hade lämnat hotellet började Dikkis bror med mammaskriken. Vi hade ställt fönstren på glänt och det skade ut på gatan. Efter en stund stannade några flanörer och lyssnade till skriken. Regeln här är inget undantag ty strax var det folksamling. En mycket uppbragd folkmassa konstaterade det ansvarlösa i att lämna ett barn ensamt att skrika.

Förkämpar för barnens väl och ve tog sig in på hotellet, mycket arga och förgrymmande. Hur kunde portieren bara sitta där och låta barnet skrika? Han förklarade för den obragta skaran att det var en hund som skrek. Enhund! Nej! Det kunde väl alla höra att det var ett barn som skrek. Ett mycket skrämt barn. Till slut blev portieren tvungen att öppna rumsdörren där mammaskriken fortfarande ekade. Jag förmådde att dessa människor verkligen kände sig snopna och förvirrade när de trappade av från hotellet. Portieren hade svårt att hålla sig för skratt. Sensormoral: Lämna aldrig en Grönlandshund ensam på ett hotellrum.

Svenska Polarhunklubbens utställning i Åseda den 15 Augusti lockade endast 17 anmälningar vilka fördelade sig på 4 Samojeder, tre Siberian Husky, 6 Grönlandshundar och 4 Alaskan Malamute. Utställningen hade totalt knappa 450 anmälningar.

Före utställningens början informerade Björn Tillberg södra distriktet om hur SPHK fungerar, kommande aktiviteter och distriktsens befogenheter. Det blev dock inte allmän diskussion.

Resultatet från utställningen:

Samojeder: Uppgifter saknas. Siberian Husky ingen B.I.R. Grönlandshund S.U.C.H. Flämmynrens Søreq B.I.R. Alaskan Malamute: S.U.C.H. Cody B.I.R. Bästa Polarhund samt slutligen BEST IN SHOW.

OT-sleden

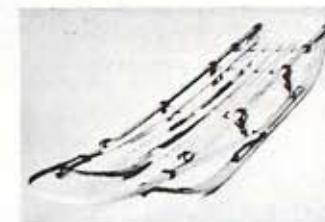
NORDISK KJØRESTIL

2- OG 3-BUKKERS NANSEN SLEDE.

Kan om ønskes leveres med vår sensasjonelle TRIANGEL BREMS, med parkering og fjernkontroll.

Vekt: 11,3 kg - 14 kg.

Lengde på meiene: 200 cm -
250 cm.

INTERNASJONAL KJØRESTIL

KONKURRANSESLEDE - NY NOME SLEDE MED FORBEDREDE EGENSKAPER.

Leveres standard med 40 mm
bredd på meiene. Andre
bredder på meiene leveres på
bestilling.

Vekt: 12 kg.

LAST- OG AMBULANSESLEDE.

Standard bredd på meiene er
60 mm. Andre bredder fås på
bestilling. Planet har trekk
som standard. Spiler kan fås
på bestilling.
Lengde på planet er 170 cm.

Vekt: ca 17 kg.

MEIER OG BØYLER ER LAMINERT I 6 LAG ASK/BØK. LAMINERINGEN ER UTFØRT I
SAMRÅD MED STATENS TEKNOLOGISKE INSTITUTT. ALLE SLEDETYPER LEVERES
FERDIG SURRET ELLER SOM BYGGESETT. BYGGESETTENE LEVERES MED ALLE
NØDVENDIGE SURREMATERIALER. ALLE MEIER ER PÅLIMT POLYETHYLEN GLIDEBELEGG.

DET LAGERFRES OSOSA:

Glidebelegg i 2,5 mm og 6 mm.
Glassfiberdrag i 8 mm og 10 mm.
Lærreimer, nylontau, tjäret merling.
Impregnering, klar och brun.
Pakksekker til alle sledetyper.
Kjørestrikk 10 mm.

Hulflettet trekkeline.

Karabinkrokar i messing.

PRODUSENT:

OPPSAL TREINDUSTRI

THORLEIF NORDENGEN

SEILDUKSGT. 11 OSLO 5

NORMAY, TLF. 02-35.26.83.

Kontaktmann i Sverige:
Torgny Åkerblad Holen 2414
794 00 ORSA. Tel: 0250/44434.

Fototävlingen

Resultat av fototävlingen

Till fototävlingen inkom ungefär 40 bilder varav de flesta bilder visar hunden sittande eller inte utövande någon form av aktivitet alls. Vart finns alla bilder där hundar drar, klövjar, äter, släss o.s.v. Alltså bilder av polarhundarna i sin rätta miljö.

Det som tilltalat mig mest av prisbilderna är samspelet människa-hund, dock är det några undantag av de få första jag valt som de bästa.

Joachim Lagercrantz

1:a pris Göte Sjöberg Überhörnäs. Får ett Optimuskök. Kommentar: Fin djupverkan. Skön överensstämmelse med hund och sjö, men jag undrar hur långt fotografen har sträckt sig i sin iver att få bilden. Är hunden skjuten?

2:a pris Åsa Lindkvist Orsa. Får ett par el.vindglasögon. Kommentar: Den heliga treenigheten. Fadern, ryggstucken och hunden. Undrar vad mannen har i knivslidan? Itra kopierad, en anding urå. Synd att mannen hamnat i skuggan.

3:dje. pris. Frank Ouchterlony Ingå. Kniv En av få vinterbilder som inkommit till tävlingen. "Tänker matte gå in nu och lämna mig kvar ute i kylan".

4:de. pris Birgitta Jankka Hakkas-by. Bok En aktionsbild som fångat hundar i en leksituation. Synd bara på nätet i bakgrunden som stör helhetsintynget.

5:e pris. Karin Nilsson Örebro. Bok också ett snapshot. En ganska rolig bild där troligen matte/husse kommer med maten. Lite rörig bakgrund som gör att hunden ser "klistrad" ut.

Höstvandring till Gavlu fäbod.

Efter en så här lång och skön sommar är det väl inte utan att Polarhundarna och deras ägare börjar vädra höstluft och väntar till liv igen.

Snart är hösten här med kalla nätter och klara fina dagar, och då de sprakande höstfärgerna börjar uppträda i markerna, börjar det väl sugga i vandraren. Nu är rätta tiden för klövjeturor med hundarna. Både hunden och husse/matte far bra av att börja röra på sig och träna upp flåset inför vintertidens turer och en höstvandring bör alla polarhundentusiaster få uppleva.

Här i Orsa har det varit tradition under många år att göra en höstvandring. Vi brukar lägga in den i månadsskiftet september-oktober, strax före älvgjakten. Då brukar höstfärgerna kulminera och mestadeles är väderet klart och soligt.

Den som vill hänger med. Det är inte bara Polarhundägare utan också andra inom bekantskapskretsen. Den som inte har hund men vill låna en brukar kunna göra det för det är mestadeles fler hundar än människor. Vi väljer lite olika mål för vår vandring. Några gånger har vi gått en etapp på Siljansleden, andra gånger har vi letat oss fram efter gamla fäbodstigar uppe på skogen.

Första året valde vi att gå i de ganska vilda och otillgängliga skogs- och myrområdena mellan Umnån och Emån. Vi var 15 personer och lika många hundar. Det var mest Orssbor, men Hasse från Leksand var med som vanligt. Yngsta deltagaren var Sara, endast hakvåret gammal. Hon fick inte plats i klövjeväskorna utan fick sitta på nämas rygg istället.

Vädret var tyvärr inte det där soliga och klara som man hoppats på, utan istället var genombrott och ett tätt regnande. Vi försökte följa gamla fäbodstigar och körvilgar, och bitvis gick det bra men på andra ställen hade den moderna skogstriften och dess stora maskiner förstört både stig och skog. Tidvis gick vi också genom helt obåndt terräng och där var det svårt att hålla kontroll på en ivrigt dragnande grönlandshund med älvgittering och annat gott i nosen. Efter lunchpausen som vi tog vid en liten tjärn lättade molnen lite och regnkläderna kunde hängas upp på ryggsäcken tills vidare.

Övernattningen skedde på Gavlu fäbod, en gammal långfäbod som legat öde i många år. Helt öde var den förstas inte, eftersom en av stugorna användes som jakt- och mälarstuga för en konstnär från Haninge. Han hade också målat fantastiskt fina motiv på väggarna i fäbodstugan. Vi slog upp våra täkt nere på täkten och gjorde upp en rejäl brasa för att kunna laga mat och torka kläder. Det blev en skön kväll med uppehållsväder och snack kring elden och kaffekitteln.

Natten blev regnig och på morgonen var det tät dimma. Vi hade tänkt oss en tur upp på Korpomiki, ett av Orsas högsta berg, men den inställdes och vi gick istället runt. Vi passerade flera gamla skogskojor som påminde om forna tider hårdas slit i skogarna då inga vägar fanns. Några kojar var i skapligt skick och skulle duga bra för övernattnings under en vintertur. Vi fantiserade också om att rusta upp någon koja för att få ett alternativ till Koppängen och kanske blir det verklighet någon gång.

Efter en fin vandring över myrar och genom skogar var vi tillbaka till bilarna igen.

RESULTAT FJÄLLDRAGET 1982

Den av polarhundar totalt dominerade klassen - flerspann övriga raser - slutade med att veteranen Åke Kristedal vann.

1. Åke Kristedal/Göte Blomqvist	13.25.26	6-spann SH
2. Rüdiger Kasche/Maj-Britt Ingå	13.55.07	3-spann SH
3. Anders Andersson/Gärn Wallin	13.58.40	3-spann SH
4. Alf Persson/Fred Nordström	14.23.21	5-spann SH
5. Tommy Lindström/Tomas Nyman	15.04.02	9-spann GrL (3) + SH (6)

ur dagboken

Slutet av april i år drog jag iväg till Kvikkjokk med mina fem hundar, för att göra en tur inåt Sarek och ut ur parken söderut, innan tiden gick ut för att vara med hundar i parken. Borde förrörigt inte tiden förlängas till den 15 maj?

Kom sent till Tatasjön öppna yta där vinden friska i ordentligt. Prövade att köra upp mot Pärckslätten men fick vända på grund av den snöstorm som mötte mig. Var nere påisen igen och lade mig på släden intill en stor trygg gran. Där väntade jag ut stormen. På morgonen, tidigt när solen steg över Kabla, drog jag åter i samma spår mot Pärck. Nu var vinden som en smekning mot kinden. Hundarna travade på i en underbar skidåkarfart. Ibland blev det s.k. "ljurrusningar" efter ripor och någon gång ester ren, men ledarkunden Lucas återvände snarast till inställd kurs. Undrar om han kände igen sig sen tidigare år. Kom till Pärkkåtorna och fann det så roygiltt där att jag blev kvar en dag för fotografering och läsning.

Adtji, hunden i mitten har flera gånger försökt sno fiskarna nu sitter han och blänger på dem.

Över Ivarlako sedan. Inga problem, undrar varför Lucas är så lättstyrd, den besjärade ökningen framföt hundarna behöver jag inte ägna mig åt. Nerfarten mot Rapadalen intill Kåtokvagge är en aning brant och sätter för säkerhets skull rep under släden. Det bromsar förträffligt. Väl nere mötte andra trevheter i form av icke bärande skare genom björkskogen och fram till älvens is. Tältat till sist under Skärkis tunga skugga. Hundarna får extra godsaker i form av komage. Adtji hittas, som avslutning på midagen, några tepåsar som jag lagt utanför tältet. Dagen efter kör vi 3 mil upp genom Sarvesvägge och en bit i Padjelanta. Finner fem döda renar som en lavin tagit. Järv var sedan där och hundarna galna. Släden vält och jag släpande efter. Fär till slut bort hundarna därifrån och vi stannar ett par km därifrån och tältar. Kanske kommer järv tillbaka under natten. Sover som en stock och vaknat först främst förmiddagen med en fläskande hund som

springer som en galning runt tältet. Midtji har kommit lös och passar på att utnyttja friheten. De andra hundarna sitter och tittar förundrat på. Järvspaningen blev intet. Vi drar vidare.

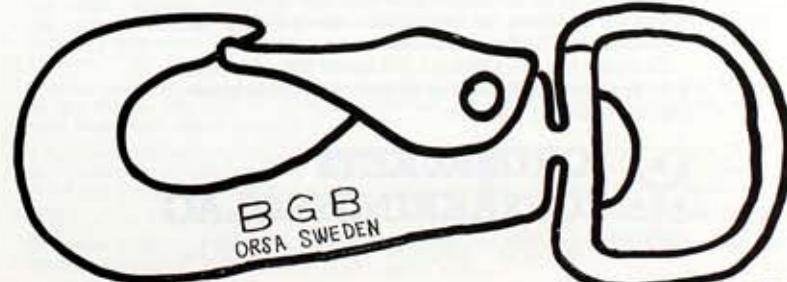
En dag fiskar jag utanför parken och får några häftiga rödingar. Hundarna tror inte sina ögon när de dimper ner framför nosarna deras. Ligger en hel dag bredvid ett borrhål och jäser i solen. Unghundarna tycker till slut det börjar bli för tråkigt och gnager av sina draglinor när jag har slumrat in. I sista sekunder röddar jag smöret och en stor bit saltfläsk. En halv timma drar de iväg med och släss om.

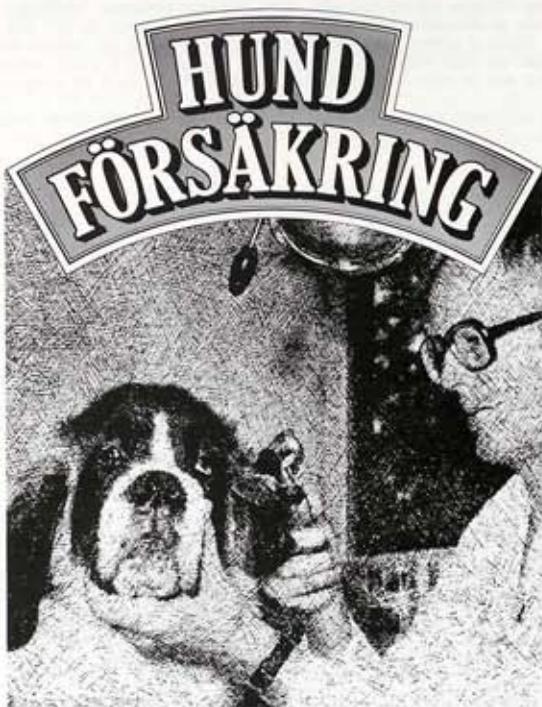
På älvens sista is kommer jag till Kvikkjokk flera dagar senare. Både hundarna och jag var våta och ruggiga.

Wille på Valen

På Rapälvens is med Skärki i bakgrunden.

När oturen är framme

"Hundar får alla sjukdomar mänskor får" – det är ett ganska riktigt påstående. Men hundar har ingen sjukkassa att gå till – de behöver en egen försäkring. En sjuk hund kan leda till veterinärvårdsräkningar som blir ordentligt kännetecknade om inte hunden har en försäkring som hjälper till att betala kostnaderna.

En vanlig hundförsäkring i JFB kostar inte så mycket men omfattar såväl hundens liv som veterinärbehandling om oturen är framme.

**JORDBRUKETS
FÖRSÄKRINGSBOLAG**

Stockholm
08-143320

Linköping
013-146790

Malmö
040-220260

Skara
0511-16060

Umeå
090-110340

Genombrott för polarhundar på årets fjälldrag.

Några hundra polarhundar fanns med i startfältet när det 21:a fjälldraget drog igång 15 april.

Hela klassen "flerspann övriga raser" bestod av polarhundar. Och bland polarhundarna var Siberian Husky den klart dominerande rasen. 81 husky's i startfältet. Ned i t.vlingen fanns också 15 grönlandshundar och en Alaskan Malamute.

Anders Andersson, polarhundens reporter i norr, deltog själv i tävlingen och ger en rapport.

Fjälldraget 1982

Kaos. Undergång och upplösning.

Start i Fjälldraget.

Laddning och spänning hos hundar och folk minuterna före första etappstarten.

I år – det 21 Fjälldraget – gick första starten på Paittisjärvis is vid Pirttivoupio.

Ca 80 spann kom till start med tillsammans ca 250 hundar. Och starten var precis lika överklig och stressig som alltid. 80 spann iväg, 160 förare som drar, svär, ramlar och manar fram sina hundar över isen.

Det värsta på årets Fjälldrag kom direkt efter starten, kanske inte direkt. Men när karavanen av hundspann ringlat sig över isen och kom fram till den backe som ledde från Paittisjärvi upp på fjället. En stigning på ca 500 meter i ett svep. En backe som aldrig tog slut. Efter varje krön kom ett nyt. Redan där skedde grovsällningen av spannen.

De flesta spannen valde också den långa blicken mot första kontrollen. Bara fyra spann smet en annan, och smartare väg. Fyra snabba vorsth-spann.

Årets Fjälldrag var lite annorlunda i förhållande till de närmast föregående. Förr om åren har etappmålen varit kända långt i förväg. Det har blivit för nogranna rekogniseringar veckorna före start. Sökande efter användbara skotterspår etc. För att komma ifrån det det och för att göra tävlingen så rättvis som möjligt, lade arrangörerna - Kiruna Brukhundklubb - i år in ett antal orienteringskontroller mellan etappmålen.

Kontroller som var obligatoriska. Läget på kontrollerna meddelades precis före start. På kartan med kontrollerna fanns också alla kända skotterspår inritade. De obligatoriska kontrollerna fick också en för tävlingen helt avgörande betydelse.

Första dagen var lättorienterad. Med två kontroller före etappmålet Paltaloukta på Övre Kaitumsjön. Vädret var också det bästa tänkbarella, flödande sol från en klarblå himmel.

Men längt. Närmare fem och en halv mil mitt första etappen. Långt och mycket upp för gjorde att många spann var rejält slutkörda när de kom ner på isen vid Paltaloukta. Flera spann bröt också tävlingsklassen och gick frivilligt över till turklassen.

Främsta orsaken var kanske att de upptäckte att andra dagens etapp var längre än den förra. Ett sätt att reducera sträckan var låta bli kontrollerna och köra raka vägen till nästa etappmål.

I "polarhundsklassen" - flerspann övriga raser - ledde efter första etappen Sten Gustavsson/Reier Johansson med sitt femspann huskies. Tätt efter dem låg spannen med Kjell Eriksson, Kalle Muhi/Arne Lindgren och Åke Kristedal/Gösta Blomquist.

Totalt efter första dagen ledde ett vorsteh-spann med Bert Johansson/Björn Wählström.

En vacker kväll ned stilla solnedgång i Paltaloukta förbyttes i en blåsig natt med mycket vindsmätter i tältauken. Forts nästa sida...

Andra dagens start var om möjligt ännu mer upphetsande än första dagens. Några hundra meter efter startlinjen trängde spåret ihop till ett skoterspår.

Skalmar, hundar, skidor i en enda röra igen. Bla, tappade Åke Kristedal sitt sex-xpann huskies. När spannet stoppade hade det snott fast sig ordentligt i björkarna efter det enda skoterspåret på jokken upp från Paltaleukta.

Först iväg i starten var första etappvinnaren Bert Johansson. Snabbt och elegant försvarade sig i skoterspåret efter bäckravinens. Bakom dem kom svansen. Inte bara de snabba vorsteh-spannen utan också de bästa huskey-spannen hakade på. På den vägen blev de.

Vid första vägvalsmöjligheten körde tätspannet fel. Körde till vänster istället för att hålla höger. Och svansen som inte vågade släppa tüten ur siktade följe efter.

Därmed missade hela täktungan den dagens båda obligatoriska orienteringskontroller och förpassades från tävlingsklassen till turklassen. En ommöblering i startlistan som togs med blandade känslor.

Andra etappen var hård. Föret gjorde det nästan omöjligt att få fäste med skidorna, plus nymö, gjorde att det var som att åka i äpplemos.

De riktigt stora spannen hade det jobbigt både första och andra dagen. Flera av storspannen körde enligt modellen att en av förarna åkte på slädén i nome-stil och försökte sparka i den lösa snön. Den andra föraren följde spannet på skidor.

Underlaget gynnade inte den typen av körsättning. Ett exempel på det är Helen Andersson/Anette Lundströms placering. Båda är duktiga skidåkare och Helene Sndersson en rutinerad hundförare. Men modellen att stå på slädén fungerar inte under sådana förhållanden som rådde på fjälldraget. Hundarna grävde ner sig när de var tvungna att dra på en av förarna, och den som stod på slädén för att sparka fram ekipaget hade en omöjlig uppgift i den mosiga snön.

Andra etappetappen som enligt kartan var 6 mil, avbröts av veterinär Peter Wiklands vid den tredje orienteringskontrollen då det egentligen återstod ytterligare en och en halv mil till etappmålet. Veterinären ansåg att flera hundar hade fått gå mer den dagen än vad de egentligen örkade. Att det var bättre att korta etappen än att knäcka hundarna.

I spåret före etappmålet satt en schäfer. Apatin hade gripit dess sinne. Schäfern var urkopplad från spanner och en av förarna försökte med ett halskoppel och med vänliga ord få hunden att åtminstone gå de sista hundra mettarna till målet och vilan. Men hunden satt, och den satt tungt i spåret. På båda sidor om den passerade hundspannen. Flera så nära att han knuffades åt sidan av skalmar och pulkor. Men schäfern märkte ingenting. Tittade bara tomt framför sig. Slut.

I etappläget började diskussionen om dagens stora felkörsättning. Flera av de snabba åkarna som bara följt med och därmed hamnat i turklassen hade ingen förklaring till hur det gått till. Flera berättade också att de känt till att de var fel men inte brytt sig om det så länge ledarspannet också var fel och dessutom före.

Den dagen slog arrangörernas filosofi in, att lägga en bana och ordna en tävling som inte bara gynnade de som kör fort utan också en bana som gynnar de som har förmågan att hitta rätt.

Samtidigt miste dock hela tävlingen lite av sin nerv.

Flera av de snabbaste och fysiskt bästa fågelhundspannen och huskey-spannen var borta ur tävlingen. Visst ingick det i tävlingen att hitta rätt, men det var ändå lite avslaget på morgonen inför tredje etappen.

Flera av spannen som hamnat i turklass gav sig iväg tidigt på morgonen före den egentliga starten. De kom också i mål långt före tävlingspannen och ställde till en del förvirring för den publik som väntade vid målet på Kalixfors flygplats för att hylla segrare och andra tappert kämpande.

Tredje dagen var mest en transportsträcka från fjället ner på isen vid Holmajärvivägen och över sjösystemet som är början på Kalixälven. Mil efter mil på isen fram till Kalixfors flygplats. Tungt, långt och ganska tråkigt.

Efterhand har årets fjälldrag klassats som ett av de tyngsta med sina 14 mil. Det var också ett Fjälldrag där orienteringskunnandet fälde ett avgörande utslag.

Resultat se sidan 21 längst ned.

Följande intervju har vi satrat ur norska Huskybladet. Den är skriven av Geir Marthinsen och vi tyckte den var så bra att vi gärna vill låta läsare ta del av den.

Sven Engholm är ursprungligen skåning, men flyttade upp till Kiruna och började med polarkundar och har sedan hamnat upp i Nordnorge.

Intervju med Sven Engholm

Sven Engholm är en av de få i Norge som delvis baserar sin inkomst på hundkörsättning. Han är bosatt i Karasjok, och varje säsong tillträggalägger han gott och väl 450 mil med sitt 10-spann grönlandshundar. Han kör ospårat i terrängen eller i preparerade spår där sådana finns.

Det som kännetecknar Svens körsättning är att han använder sina hundar allsidigt. På sommaren klöjar han hundarna eller använder dem framför "isslädda". Och när den första snön har lagt sig, tar han fram sin tre och en halvmeter långa lastsläde av nome-typ. Då skall de hämtas ved för den kalla vinter som alltid råder i Karasjok, och det är inte snäckaer som dessa grönlandshundar klarar av att dra. Vanligtvis är varje vedlass på runt 500 kg! Detta lass drar de knapp mil på älven Karasjok, och följer spår som de själva trampat upp.

Kalit är det i stort sett under hela vintern. När temperaturen kryper under 30 och 40 minusgrader är det sällan man kan lita på att bilen startar. Därför blir det ofta som Sven tar hundarna när han skall ner till Karasjok för att provianteras. Det blir 30 km fram och tillbaka. Disiplinen i spannet är så god är att han utan vidare kan köra in med hela spannet i centrum och få dem att svänga höger eller vänster efter vad han tänkt sig. Någon broms har han inte nåmnvärd användning av för hundarna stannar på kommando.

Detta är hundar som vant sig med att gå i terrängen utan spår och en absolut förutsättning är att ledarhunden/arna lyder kommando.

Och det kan jag skriva under på att de gör. Undertecknad följdde med på en tur för att se spannet arbete i terrängen utan spår. På tillbakavägen kom vi utför en brant skräckbacke - 4 - 5 meter rätt ner. Det gick som det måste gå! Både Sven och jag föll av slädén och hundarna satte kurs rätt mot ett litet lantbruk där fären går ute året om. Det var bara 5 - 600 meter till gården. Sven uppfattade strax faran, men för mig syntes det helt hopplöst eftersom spannet redan var 100 meter ifrån oss. Men med en såker skänsk stämma kommanderade han sin ledarhund Baffin, till att vika av från spåret, och vända tillbaka till oss med de andra hundarna.

På vintern är huvudsässelsättningen för Sven att köra turister på Finnmarksvidda - vid sidan om att använda hundarna vid jakt-och fiske för uppehållet. Så ofta det är möjligt deltar han i tävlingar. Störst vikt lägger han vid längre tävlingar och den gängna säsongen har han bevisat att grönlandshundarna absolut kan mäta sig med Siberian Husky'n. Finnmarksloppet som är 32 mil långt vann han överlägset. Och i nordisk maraton blev han slaget av Reijo Jäskleinens vältänade huskey-spenn med knappt fem minuter.

Annars följer Sven väl ned vad som händer i draghundsvärden, både här i Skandinavien och i Alaska/ Staterna.

Undertecknad som har besökt Sven Engholm och hans familj, är själv husky-körsättning, men tycker att Sven med sina kunskaper om polarkundar och framför allt den typ av körsättning som han bedriver, borde ha allmänt intresse i en tidning som "Husky-bladet". (och Polarhunden, reda kom.)

QM: Vad är det som fått dig att välja grönlandshunden som nome-spannhund och till den typ av körsättning du bedriver?

För det första så föredrar jag en större hundtyp än racing-husky. Siberian Husky är dock lättare att hanskas med. Jag måste lägga mer tid och arbete på disiplinen hos grönlandshundarna. Jag tror att den kollektiva andan är bättre i ett huskeyspenn. Forts nästa sida...

De erfarenheter jag har av mina korsningshundar mellan grönlandshund och Siberian husky, är att de fungerar bättre rent socialt än de rena grönlandshundarna. De är mer tuffhet i grönlandshunden och det är en tuffhet som behövs för den typ av körsning jag bedriver - hundar som klarar påfrestningar såväl fysiskt som psykiskt. Det är inte alltid jag harre över de förhållanden jag räkar ut för. När jag är ute på transportuppdrag, måste hundarna kunna utföra dessa uppgifter, något som jag betivilar att SH skulle klara bättre.

GM: Är det inte att begära för mycket av en polarhund?

Sven: Nej, jag upptäcker snart om en hund har tillräcklig tuffhet för denna typ av körsning. Är det så att hunden inte triva i spannet har jag inget intresse av att behålla den.

GM: Men genomantlet av grönlandshundar har väl inte den kvalitén?

Sven: Tuffheten finns fortfarande, men den systematiska avel man finner hos SH-körarna saknas i hög grad hos grönlandshundskörare.

GM: Vilka egenskaper ser du på när du vill förbättra ditt hundmaterial?

Sven: Enskilda hundar som arbetar under alla förhållanden. Hastigheten är inte så väsentlig, men jag lägger stor vikt vid att de är goda travare och har harmoniska rörelser. Dvs. de flesta grönlandshundar i syd norge är för klumpiga för mitt bruk.

GM: Bland huskyförarna finns det en utbredd uppfattning att det inte fördras så mycket av en hund som skall gå längre distanser i moderat tempo, - Vad har du för uppfattning om det?

Sven: Det håller jag inte med om. Jag upplever det som skilda kvaliteter man testar när det gäller längre respektive kortare lopp. Men jag vill låta det vara osagt om det är samma hundar som hävdar sig i de korta loppen som i det långa. Jag blir ofta förväntad över vilka hundar som jobbar bäst när jag verkligen kör långt. Det är inte alltid de snabbaste hundarna som håller längst.

GM: Vad tycker du om SH-köraren Reijo Jäskelainen som i år vann Nordic Maraton över 23 mil, och som i fjol missade segeren på grund av en felkörsning? Detta lopp måste väl ur skandinaviska förhållanden beträknas som ett långdistanslopp, som testar "stayer"-egenskaperna?

Sven: I fjol var loppet 15 mil vilket är för kort för att testa "stayer"-egenskaper. I år var loppet 8 mil längre men fortfarande för kort för att testa "stayer"-egenskaperna. Fågelhundsföraren Wippola vann i fjol, men kom på 4:e plats i år. Minna hundar var de enda som tarvade ut från start, och jag kom i mål 5 minuter efter Jäskelainen vilket räckte till en 2:a plats. För att testa "stayer"-egenskaperna krävs längre lopp.

GM: Vilka distanser tycker du det är viktigast att testa en polarhund på?

Sven: Jag vill inte värdera en hund förrän den har gått 8 - 9 mil i ett streck. Allra helst under två dagar. Sådana egenskaper är svårt att testa idag, eftersom det är så få som kör så långt.

GM: I Skandinavien är hundmaterialet inte så bar som i tex Alaska. Är det då viktigt att tävla på distanser som överensstämmer med den nivå hundarna befinner sig på, istället för att överföra långa distanser från Alaska?

Sven: Tävlingarna bör inte rätta sig efter hundarnas kvalitet för ögonblicket, utan bör syfta till att på sikt få hundar som tål dessa distanser. Men det får inte innebära att man kör slut på hundarna eller fördärvar dem.

GM: Hur tränar du dina hundar?

Sven: Jag tränar hundarna endast från augusti och fram till snön kommer. Under vinterns lopp bestäms körsningen utifrån jakt, fiske och transportuppdrag. Allra helst vill jag att hundarna travar fort.

GM: Hur ser du på nome-sportens utveckling. Kommer det att bli en polarhundsport?

Sven: I tävlingar blir de flesta grönlandshundar utkonkurrerade av husky's och fågelhundar. I längre lopp tror jag att grönlandshunden mycket väl kan hävda sig.

GM: Utvecklingen i Alaska går mot att det läggs större vikt på längre lopp som tex. Iditarod. Du är själv en av initiativtagarna till Finnmarksloppet som idag är Europas längsta hundtävling. Du ser väl gärna samma utveckling här i Skandinavien?

Sven: Obetingat ja. När det gäller Finnmarksloppet, är det en tävling som är 324 km lång, utan superpreparerade spår och utan obligatoriska stopp. Detta ger föraren fria tyglar till att disponera hundarnas uthållighet och krafter.

GM: Ligger det en fara i att oerfarna hundköpare kan pressa sina hundar utöver deras fysiska och psykiska förutsättningar?

Sven: Det finns ingen som klarar att köra denne sträcka non-stop. Hvarje enskild förare måste ha tillräcklig insikt och ansvar att disponera hundarnas krafter på ett försvarligt sätt. En polarhunds styrke framför tex. fågelhundar, är att polarhunden lättare kan disponera sina krafter. Ett lopp på 15 mil anger jag vara förligare att köra för en oerfarne, eftersom det är praktiskt möjligt att köra 15 mil nonstop. Då är det strörre risk för att "bränna" hundarna.

Finnmarksloppet är en så pass lång tävling att det inte behövs många obligatoriska stopp.

Jag uppmanar alla huskyköpare i Norge till att ställa upp i Europas längsta hundtävling, för att testa om Siberian Husky'n verkligen är den bästa hunden på en så pass lång sträcka!

Arets Finnmarkslopp blev (överraskande nog?) vunnit av sven på 35 timmar och 40 minuter inklusive vilotid. Detta var mer än 8 timmar bättre än bästa huskyspann. Är kanske ändå inte SH den bästa stayer-hunden. Det är i alla fall ännu inte bevisat. Ställ därför upp i Finnmarksloppet nästa år och bevisa att Siberian Husky'n är den bästa stayer'n.

Eller måste vi inse att vår käre husky har sina begränsningar på längre distanser?????

Norsk
Polarhund-
klubb

Vi har fått brev från vårt grannland i väster och vår broderorganisation "NORSK POLARHUNDKLUBB".

Denna klubb organiserar raserna Alaskan Malamute, Grönlandshund och Samojed och har i stort sätt samma verksamhet och arbetsätt som vi.

Man ger ut tidningen "Polarposten" med 5 nummer per år, och där brukar det finnas en hel del läsvärta material.

Om man vill bli medlem sätter det endast 50 norska kronor. Adressen är:

NORSK POLARHUNDKLUBB
Postt. Holeviks vei 29
1347 HOSLE
NORGE

På vinterlångtur över Sytertoppen.

av Göte sjöberg

Fredagen den 2:a april var det inte så dumt väder i Hemavan. Och det var startdagen för vår fjälltur i vinter. I sällskapet ingick två personer och två grönlands'hundar.

Vi startade från klippen där leden siger två kilometer rakt upp på fjället. Backen är mycket jobbig och efter mycket svett och stönanande var vi uppe. Sedan hade vi en trevlig tur fram till Viterdalsstugan där vi tog en rast. Färden fortsatte mot Sytersugan. Då möter ytterligare en rejäl backe men inte alls i samma kaliber som vid klippen. Men lön för morden sen man väl kommit upp på Sjul-olsaxeln, är störtloppet ner till Sytersugan. Då det är långa och relativt branta utförsloper lägger jag skidorna på släden och står bak på medarna, och kan då styra och bromsa lättare. Vi slog upp tältet utanför stugan och pratade en hel del med den trevliga stugvärdens.

Dagen efter fortsatte vi upp över Tärnssjön. Det gick bra nere på isen, kanske var det dock aningen för varmt för hundarna. Vid Tärnssjöstugan blev vi bjudna på kaffe av ett gäng fiskare. Eftersom det gått så bra hittills rökade vi med att de skulle ta ca 2 timmar med räster, att ta sig till Skidblcksbaracken dit vi skulle. Det var 15-16 km uppgråt. Första kilometrarna gick det bra men sen började det bli tungt. Det blev plötsligt mycket varmare. Den tidigare kalla snö som låg uppe på halvskaren blev fuktig och klibbig. Detta gjorde att släden sögs fast i snön. Vi fick lasta över allt vi kunde på ryggsäckarna, men det hjälpte inte. Släden satt så gott att en person inte försäddde rubba den ur fläcken. Så vi knöt fast ett rep i släden och hjälpte till att dra.

Långfredagen på södra Sytertoppen.
1658 m.o.h.

Kåtan vid Övre Kälvatnet där vi
övernattade.

Det som vi planerat skulle ta 2 timmar tog nu nära fyra och först framåt halv åtta var vi framme. Efter att ha lastat ur den första laddningen av saker gick jag ut efter mer, men blev stående på altanen. Därute stod Lennart och drog i skaklarna för att få fram släden den sista biten till stugan. Hundarna var redan parkerade så jag skyndade dit och hjälpte till och till slut lossnade släden.

"Dom har nog gjort rätt för saltet i grötén" hundarna alltså, för nu låg dom borta still och vintade på ovannämnda gröt. Fiskarna hade gett oss sex paket med frystorkat som varit ett år för gammalt och dessutom lite smäröding, så jag kokade ihop en gröt av detta. Den försann i ett nafs. Vi satt och pratade och eldade näp mycket att det nästan blev en bestu av Skidblcksbaracken, men sommardet gjorde vi ändå.

Söndagsmorgonen vaknade jag med något tjockt i halsen. Hälsonat och feber, inte bra. Det blev en vilodag där mat, prat och kaffe var ingredienserna.

Måndagen var jag bättre. Hundarna som nu var utvilaade var pigga på att dra vidare. Tidigt på morgonen hade de fått det sista paketet frystorkat. Vi tänkte ta oss till Vindelkroken. Horgenon började med sol och föret var bra, men framåt eftermiddagen blev det varmare och frös under båda skidor och släde. Det blev att valla om och jag låg blått under mina skidor medan Lennarts rödbokstegonas fick silver. Släden fick också lite silver.

Trots att det nu gick bättre så gick det ingalunda lätt. Uppe på fjället var snön

kall men fortfarande mjuk. Vi fikade och tog ett litet krigsråd där vi konstaterade att vi skulle komma fram mycket sent till Vindelkroken. Timarna hade runnit iväg i takt med svetten. Vi beslut därför att i stället gå söderut, rätt över fjället till lapplägret vid Övre Kälvatnet.

Snön var väldigt lön upp mot fjällets krön. Därifrån syntes lapplägret mycket bra men det var en brant backe ner dit. Jag lade skidorna på släden och tjoade på hundarna. Det satte av i en väldig fart och sista biten blev ett äventyr genom den tita fjällbjörkskogen. Imuk och Atka slängde sig totalt orädda iväg genom djungeln. Grenar stack ut över allt och släden kastades hit och dit av alla träden. Själv fick jag ta skydd bakom släden. En gång körde jag fast och fick dra lös släden men sedan fortsatte det i samma tempo.

Väl nere såg jag över släden som borde vara kaffevad nu, men en liten skräms var allt. Ån en gång fick man beundra hundarnas vägväls, eller var det tur? En gammal torvkäta var öppen och vi övernattade i den. Det är ganska skönt att ligga i en kåta, något som dock inte Lennart instämmer i.

Genom Vouppeskalet på skärtorsdagen.

Tisdagsmorgonen kom med varken bra eller dåligt väder, inget väder alls, eller så kallat 0-väder. Nu hade vi övergett planerna på att nå Nasafjäll och började istället återfärden. Det gick bekmämersfritt ner till Tärnssjöstugan frånsett Lennarts skidor. Rödboken älskar precis inte modig snö.

Dagen efter hade vi tänkt göra en dagstur på 4 mil, rakt västerut över Tärnssjön upp till Jirijaure och sedan söderut genom Vouppeskalet till Sytersugan och sen tillbaka igen. Väret var inte bra, soldis och blåsigt, men vi satte ändå iväg. Det började blåsa riktigt hårt ute på isen, och på andra sidan sjön blåste det så hårt att det överhuvud taget inte var möjligt att ta sig fram på skidor. Det var bara att vända, snopet. Tillbaka i stugan sken solen och det var lugn men efter bara fem minuter blåset det upp till halvstorm igen. Vi ställde in oss på ytterligare en natt i stugan.

Klockan tre kom det två skidåkare från Jiristugan och de sa att det nu var lugnt upp i dalen. Tänk att det ändrat sig så mycket på några timmar, men det gör det i fjällen. Strax efter de här två kom det ytterligare två skidåkare från Sytersugan, och efter dem två skotrar. Nu tyckte vi det blev lite för mycket liv i stugan så vi beslöt att skynda på med maten och sen ge oss av till Jiristugan. Halv fem satte vi igång, och efter tre och en halv timme hade vi 13 km bakom oss och var framme i Jiristugan. Ingen racing precis, men man får tänka på att det var uppför, och dessutom halvsturm. Det tar väldeliga på krafterna så det var tur att vi åt rejt. Blodbröd och fläsk är något att jobba på!

Efter en skön natt i en trivsamt stuga vaknade vi till en solig morgon. Målet idag var Viterdalsstugan. Efter några hundra meters körsing började Imuk att jaga en helikopter som han olyckligtvis inte fick tag i.

Från början var det 3-4 km upp för och lossnö, men vad gör det när man har solen i ansiktet och vinden i ryggen. Vi körde genom Vouppeskalet och där var det mycket vackert. Hela Storfjällsmassivet på höger hand och en massa vackra snäfjäll på den vänstra.

Rätt som de var hände en malör. Backarna började bli branta utför och med vinden gjorde att vi flög fram ännu fortare. För säkerhets skull hade jag tolklinan på mig ifall fler helikoptrar skulle dyka upp. Hundarna hade hela tiden sprungit på högra

sidan om ledmarkeringarna. Men, plötsligt i full galopp vek Imuk till vänster. Själv hade jag ingen möjlighet att väжа utan fortsatte rakt fram på höger sida. Det ända jag han tänka var: "Nu faller jag", vilket också var en logisk följd av att linan snodde sig kring ledstjärnan. Tärstopp blev det och jag stod på öronen. Konstigt att ingenting gick sönder.

Nere i Syterstugan åt Lennart och jag upp ett paket bacon och 12 portioner ris. Fördelen fortsatte sen ganska odramatiskt till Viterdalsstugan.

Långfredagsmorgonen fanns inte ett moln på himlen och endast en 5 m/sek vind. En toppbestigning på södra Sytertoppen, 1685 m ö h skulle inte vara dum. Vi fick med oss stugvärden och hans fåstmö och dessutom förde stugvärden från Syterstugan med. Det heila gick på ett lugnt och städat sätt. Våra följeslagare var riktiga fjällrävar, och det slog mig när vi gick uppför fjället, att STF nästan alltid får tag i bra och trevliga stugvärder.

Uppe på toppen var det helt magnefikt även om det blåste lite kallit. När man står där och beundrar den majestätiska fjällvärden behövs inga ord, att säga någonting är alldeles onödig.

Ändå var det något som störde. Nu hade helikopter-turerna med slalomkare startat. Liften var en helikopter och pisten ett helt fjäll. Nog mäste det ändå vara en fattig fjällupplevelse om man jämför med vår. Den tillfredsställelse det ger att för egen maskin klämma sig upp på en fjälltopp, har de helt gott miste om, och nedfarten, den var minst lika bra för oss.

Dagen efter hade tänkt fara om Marinstugan om det blev fint väder, men det blev inget av med det. När jag var ut halv sex på morgonen för att gulfärga snön var det så dålig sikt att jag från 15 meters håll knappt såg stugan. Efter de sedanliga morgonbestyren tog vi ledens raka vägen tillbaka till Klippen, och då var vår fjälltur slut.

NYA HUNDPROBLEM I KIRUNA

I Norrbottenkuriren läser vi att det på nytt stormar kring polarhunds-hållningen i Kiruna.

Denna gång gäller det ett 30-tal Siberian Husky och Grönlandare som står bundna på om strax utanför Kirunas centrale delar.

Nordiska förbundet mot plågsamma djurförbros och polisen har reagerat på att hundarna är bundna i endast meterlånga köttningsar och att de är vanskötta.

Ägarna säger att hundarna står där tillfälligt i väntan på att de får tillstånd att bygga hundgårdar, och att hundarna besöks 3 gånger dagligen för att få mat och motion.

Vad som är rätt och fel kan väl diskuteras men helt klart är att vi som polarhundägare har ögonen på oss, inte minst i Kiruna. Det går inte att sköta hundarna på Grönlands-eller Alaskamanér och tro att svenska myndigheter och djurskyddstanter skall acceptera det, bara för att det är polarhundar.

Vi får försöka anpassa vår hundhållning till svenska förhållanden, vilket säkert också hundarna mår bättre av, även om de säkert tål annan behandling utan att fara direkt illa.

Friröntgade polarhundar

(fortsättning från nästa sida)

NYHOLMS LINUS: Kauzjas Coiche of Snoxcliffe, u. Citi. Äg: Anders Nilsson, Växjö

SIBERIAN HUSKY

SHAIKA: e. Ravajak, u. Ivitaq. Äg: Gerd-Sofie Lirell, Krokom

FRIRÖNTGADE POLARHUNDAR

ALASKAN MALAMUTE

DYEÅ: e. Jeremy von Mount-Kinley, u. Lupa. Äg: Lars Ohlsson, Vrigstad

ENIKA: -" -" -" Äg: Mikael Stilling, Luhd

TOPKOKS GREAT KICA: e. Orms Durms, u. Topkoks Artic Tiger Women. Äg: Jack Andersen

FROST ALASKAN: e. Wyverns Jongleur, u. Wyverns Kudlooktoo. Äg: Torbjörn Sundqvist, Boden

GRÖNLANDSHUND

ITEQ: e. Stalos Nanuk, u. Sessan. Äg: Kennel Tingrot, Göteborg

KILAR: e. Dracos, u. Muiro-Akan Kugsak. Äg: Göran Löveborn, Koskullskulle

AVAK: e. Lunos Fajak, u. Stalos Navarana. Äg: Ingrid Pihl, Uppsala

AJUNGILAK: e. Flåsmyrens Tigloo, u. Flåsmyrens Björg. Äg: Lillemor Kvist, Krylbo

SAMOJED

EXPLORERS PAN AMRIC STAR: e. OH Kanzjas Amerc Polar Bear, u. Explorers Ice star. Äg: Birgit Hillerby, Huddinge

LIBELLA: e. Sarbesha Imperial Star, u. SUCH,SFUCH Edeängs First, Äg Barbro Karlsson

LUCINA: -" -" -" -" -" -" -" -" -" -" -" -"

EXPLORERS STAR of ICY DAYS: e. SUCH Explorers Golden days, u. INTUCH NORDUCH Explorers Ice Star. Äg: Lisbeth Larsson, Brunnah

ZINDY: e. Edelängs Henny Bal Hayes, u. Carats Anja. Äg: Sune Johansson, Altersbruk

ALEXEJ: e. Lumikin Lillnikke, u. Sasja. Äg: Mona Warg-Wendelin, Falun

LUFFE: e. NordUCH Bamse, u. Trullsa. Äg Carina Collin, Västerås

DIANA: e. Bamse, u. Explorers Kashmir. Äg: Kerstin Juntti, Tärendö

MUPPARNA: e. Lumekin Lillnicke, u. Chatka. Äg: Kerstin Juntti, Tärendö

EXPLORERS NIKKO: e. Explorers Heavy Naiche, u. Mjaerumhögdas Tzarina. Äg: AM Forsberg

ASTRIX: e. Chatka Cheef Idifix, u. Dolly. Äg: Agneta Berg, Tidaholm

DAISY: e. Primus, u. Honnygirl. Äg: Anna-Karin Mattson, Mariestad

FREJA: e. Odin, u. Majakin Olinka. Äg: Marita Andersson, Möklinta

CHATKA CHEEF IDEFIX: e. Kanztjas Amerc Polar Bear, u. Höjmarkens Delila. Äg: H. Koinberg, Sala

RAPP: e. Duffe, u. Edelängs Ofelia. Äg: Inggered Fredriksson, Hallstavik

JUSSI: e. Jo-jo. u. Amir. Äg: Patrik Svensson, Kalmar

HISCHKA: e. Bamse, u. Trullsa. Äg Solveig Petterson, Ingmarsö

EDÄNGS OLIVER: e. Agent, u. Explorers Annika. Äg Roger Svanberg, Strömsund

DESSY: e. Edings Joursua, u. Edängs Isabell. Äg: Aivar Jakobsson, Bålsta

EXPLORERS QUITE EXPENSIVE HOBBY: e. Kauzjas Choise of Snoxcliffe, u. Explorers Lady Joann. Äg: Marita Molander, Oxelösund.

HJÄRUMHÖGSA ALFA: e. Kauzjas Amerc Polar Bear, u. Mjärumhögdas Amina. Äg A Linatedt

BIANJA (Laikan): e. Primus, u. Honnygirl. Äg: Rut Waldemarsson, Skövde
forts. på förra sidan

"Björkskogen" 29 x 45 cm

"Fyrspann" 31 x 32 cm

LINOLEUMSNITT av Lars G Holm

Eget tryck • upplagorna ej fixerade
kan beställas (portofriftt från:

Lars G Holm 5337 Viborg, 79400 ORSA • 0250/44497 150:-/st

annonser

HUNDAR SÄLJES:

Huskyhannar

2 st huskyhannar 2,5 år.
Per Hedlund 0911/506 53

Siberian huskyvalpar

Siberian huskyvalpar säljs:
Veijo Ahonen, 0152/800 78

Huskytik

Cajakavad, en glad och livlig huskytik
född 25/4 -82. e. Sepäjoen Eijo u.
Heideburghs Chatka.
Ingrid Sandberg, Långshyttan 0225/603 44

Siberian Husky 3 st

Tre stycken Siberian Husky säljs pga ändrade levnadssförhållanden. 2 herrar och 1 tig. Samtliga 2 år och tävlings-och utställningsmeriterade.

Tage Häggbom, Pl 3605, 940 26 Altersbruk,
0911/510 22

Siberian Huskyvalpar

Födda 4/8 1982. e Teamstrerrs Tarros (artie
Trail Fang - Kiniane av Vargevass) u. Trojka (Togoto - Jenny)

Leopold Böttcher, Bodafors 0380/306 00

Samojedvalpar

väsentas i slutet av september. e. Explorers
Reegan, u. Citi resp Kancha. Samtliga fri-
rörnagade.

Leopold Böttcher, Bodafors, 0380/306 00

Samojedvalpar

Födda 7 april -82. e. King, u. Tärna Tsigga.
Hon och mormor prövade under svåra fjälltu-
rer. Valpar säljs reg, vet.bes samt med
garanti. Fodervärd önskas till en valp.

Georg Sjöberg, 920 64 Härnaby
0954/320 08 el 090/11 69 76

Samojedvalpar

Födda 1/4 -82, Avmask, vet.bes, reg SKK.
Marita Kainberg, Sala 0224/521 13

Grönlandsvalpar

e Poultik, u. Mitzy. Båda meriterade
draghundar.

Taisto Thorneus 0980/291 90

Grönlandsvalpar

e CH Glaciären Fossie, u. Ajungilak
"Mikka".

Lillemor o Classe 0226/660 79

Alaskan Malamutevalpar

Efter tidigare gjord kombination
Ulf o Birgitta Kronudd 0485/383 68

DIV SÄLJES

Vintertält

Jam Sport Mountain Dome kupoltält med
stormattor runt om. 1000 kr + frakt.
Tommy Holm. Sveg. 0684/130 85

Hundslädar

I hel och halvfabrikat.
Arne Lindgren Holmsund, 090/235 34

Nomeslädar

Billigt. Material björk.
Bo Bergman, Visträsk, 0929/211 66

Nordisk släde

Tillv. I Isaksson, Malmberget. Vikt 11 kg.
Pris 800 kr.

Per Hedlund, 0911/506 53.

UNSKAS KÖPA

Name-lastsläde

För 3 - 12 hundar. Helst inom Norrbotten.
Skriv till : Roger Farefält, Box 2073,
981 02 Kiruna.

Grönlandarvalpar

Tik + Hane önskas köpa i slutet av okto-
ber. Friluftsinresserad fjällbo. Kon-
takt förmillas med Erik Sundin, Boggvägen 5
794 00 ORSA, 0250/ 425 61